

กรมวิชาการเกษตร

ราชพฤกษ์

รวมใจรักดีรักพ่อหลวง

การผลิตลำไยนอกฤดู ด้วยสารโพแทสเซียมคลอไรด์

โดย

ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย

สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การผลิตลำไยนอกฤดูด้วยสารโพแทสเซียมคลอไรด์

ลำไย (Longan, *Dimocarpus longan* Lour) เป็นผลไม้ที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจอันดับหนึ่งของภาคเหนือ ในปี 2551 ประเทศไทยมีเนื้อที่ให้ผล 966,831 ไร่ และผลผลิต 476,930 ตัน ผลผลิตลำไยสามารถจำหน่ายสด อบแห้งทั้งเปลือก อบแห้งเนื้อสีทอง และบรรจุกระป๋อง ซึ่งคิดเป็นมูลค่ามากกว่า 5,000 ล้านบาทต่อปี เกษตรกรนิยมปลูกลำไยพันธุ์ดอมากที่สุด ทำให้ผลผลิตลำไยในฤดูคือเดือนกรกฎาคม และสิงหาคมออกสู่ตลาดมาก และราคาตกต่ำ นอกจากนี้ยังขาดแรงงานเก็บเกี่ยวผลผลิต ส่วนผลผลิตลำไยนอกฤดูคือเดือนตุลาคมถึงมิถุนายนมีน้อย แต่ตลาดทั้งในประเทศ และต่างประเทศมีความต้องการสูง ดังนั้นการแก้ปัญหาการกระจุกตัว และราคาตกต่ำของลำไยในฤดู ทำให้ได้โดยการพัฒนา และสนับสนุนให้เกษตรกรผลิตลำไยนอกฤดูให้มากขึ้น ในปี 2540 ได้เริ่มมีการใช้สารโพแทสเซียมคลอไรด์ (Potassium chlorate, $KClO_3$) ชักน้ำให้ลำไยออกดอกนอกฤดูเป็นผลสำเร็จ จึงทำให้พื้นที่ปลูกลำไยเพิ่มขึ้นและใช้สารโพแทสเซียมคลอไรด์ผลิตลำไยนอกฤดูกันอย่างแพร่หลายมาจนถึงปัจจุบันนี้

การเตรียมความพร้อมของต้น

1. ควรตัดแต่งกิ่งหลังการเก็บเกี่ยว โดยตัดแบบเปิดกลางทรงพุ่ม กิ่งที่ไม่ได้รับแสง และกิ่งที่ถูกโรคหรือแมลงทำลาย
2. ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยหมักอัตรา 10-20 กิโลกรัม/ต้น ควบคุมกับปุ๋ยเคมี N:P:K สัดส่วน 4:1:3 อัตรา 1-2 กิโลกรัม/ต้น

3. เพื่อทำให้ยอดที่แตกใหม่สมบูรณ์พร้อมออกดอกควรป้องกันกำจัดโรคและแมลงในช่วงแตกใบอ่อน เช่น โรคราน้ำค้าง หนอนกัดกินใบ และหนอนชอนใบ

4. การบังคับไม่ให้ต้นออกดอกในฤดูเพื่อผลิตนอกฤดูทำได้โดยการตัดปลายกิ่งยาว 10-15 นิ้วเดือนพฤศจิกายน การตัดข้อผลทิ้งในเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งผลมีขนาด 0.5 เซนติเมตร ตลอด

งานการพ่นสารโพแทสเซียมไนเตรท 2.5% หรือสารไทโอยูเรีย 0.5 % เดือนพฤศจิกายนซึ่งยับยั้งออกดอกได้ในบางปี

การชักนำให้ออกดอกโดยใช้สารโพแทสเซียมคลอไรด์

1. สารโพแทสเซียมคลอไรด์บริสุทธิ์เนื้อสารไม่ต่ำกว่า 95% เป็นสารยูทริกซ์ การมีไวนีในครอบครองต้องได้รับอนุญาตจากกระทรวงกลาโหม แต่สารโพแทสเซียมคลอไรด์เนื้อสารไม่เกิน 15% อยู่ในความควบคุมของกรมวิชาการเกษตร สารบริสุทธิ์เป็นผงสีขาว ไม่มีกลิ่น เป็นสารไม่ไวไฟ แต่ช่วยให้ไฟติดทำปฏิกิริยารุนแรงกับสารรองรับออกซิเจนและสารอินทรีย์ทุกชนิด

2. ขั้นตอนการใช้สารโพแทสเซียมคลอไรด์

2.1 เลือกต้นลำไยที่สมบูรณ์ และอยู่ในระยะใบแก่เต็มที่ หากมีทรงพุ่มแน่นทึบเกินไปควรตัดแต่งกิ่งออกบ้าง หลังตัดแต่งกิ่งควรให้สารโพแทสเซียมคลอไรด์ทันทีหรือไม่ควรเกิน 1 สัปดาห์

2.2 ทำความสะอาดบริเวณใต้ทรงพุ่ม โดยกำจัดวัชพืช และวัสดุคลุมดินออกจากทรงพุ่ม หากดินชื้นมากเกินไปควรทิ้งไว้แห้ง 1-2 วัน หากดินแห้งเกินไปควรรดน้ำให้ดินชื้นเล็กน้อย

2.3 วิธีให้สารโพแทสเซียมคลอไรด์มี 2 วิธี คือ ผสม

น้ำราด และหว่านแล้วให้น้ำ ควรให้เป็นวงรอบชายทรงพุ่ม
เข้ามา 50-100 เซนติเมตร

2.4. ใช้สารโพแทสเซียมที่บริสุทธิ์ โดยอัตราที่
แนะนำของกรมวิชาการเกษตร คือ 60 กรัม/เส้นผ่า
ศูนย์กลางทรงพุ่ม 1 เมตร หรือ 8 - 20 กรัมต่อตารางเมตร
พื้นที่ได้ทรงพุ่ม ช่วงฤดูหนาวอาจใช้อัตราน้อยกว่ากำหนด
และช่วงฤดูฝนใช้อัตราที่สูงขึ้นเช่น 100-150 กรัม/เส้นผ่า
ศูนย์กลางทรงพุ่ม 1 เมตร

2.5 ควรรดน้ำตามทุก 3-5 วันเพื่อให้สารโพแทสเซียม-
คลอไรด์ละลาย และถูกดูดซึมได้ดี

3. ต้นจะออกดอกหลังราดสารโพแทสเซียมคลอไรด์
แล้ว 20-30 วัน

4. หลีกเลี่ยงการใช้สารโพแทสเซียมคลอไรด์ในช่วงที่มี
ฝนตกชุกหรือครีมน้ำค้างครีมน้ำค้าง ต้นแตกใบอ่อน หรือมีอากาศ
เย็นจัด

ข้อควรพิจารณาในการผลิตลำไยนอกฤดู

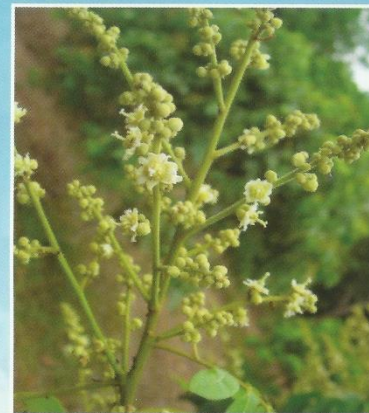
1. ต้นลำไยควรมีความสมบูรณ์ แตกใบอ่อนแล้ว
ประมาณ 2 ครั้ง และใบแก่เต็มที่
2. ควรมีแหล่งน้ำพอเพียงตลอดช่วงออกดอกติดผล
เพื่อให้ผลผลิตมีคุณภาพ
3. มีตลาดรองรับผลผลิต และมีเงินทุนเพราะมีต้นทุน
การผลิตสูง
4. มักมีโรค และแมลงเข้าทำลายมากกว่าปกติ
โดยเฉพาะลำงา
5. เกษตรกรมีความรู้และประสบการณ์ในการดูแล
รักษาสวนและใช้ปัจจัยการผลิต

การทำความสะอาดใต้ทรงพุ่ม

การราดสารแบบผสมน้ำราด

ช่อดอก

ช่อผล

ข้อมูล /ภาพ /เรียบเรียง : นิวัฒน์ สุขวิบูลย์
ศูนย์วิจัยพืชสวนเชียงราย
โทรศัพท์ 0-5371-4023 โทรสาร 0-5371-4024
จัดพิมพ์โดย : สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร
พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552 จำนวน 10,000 ฉบับ
พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ 21 เซนจูรี่